

MIJMERINGEN over de nachtzijde des levens - Uilenburger Concert 16 maart 2015

Foto: Allard Willemse

Ondergedoken in het Suykerhofje aan de Prinsengracht schreef Bob Hanf in 1942 de gedichtencyclus 'Mijmeringen over de nachtzijde des levens' over zijn ervaringen in de oorlog. Hij werd op 30 september 1944 in Auschwitz vermoord en heeft vermoedelijk zijn Strijkkwartet in C nooit in een concert gehoord. Viktor Ullmann schreef zijn derde strijkkwartet in gevangenschap in Theresienstadt. Ook hij werd in Auschwitz vermoord. Het Utrecht String Quartet speelt verder werken van Henriëtte Bosmans, Samuel Barber en Oscar van Hemel.

Christiaan Philippus Spinhoven – of kortweg Spin – was de onderduiknaam van violist, componist, schrijver en schilder Bob Hanf (1894-1944). Onder deze naam schreef hij voor het illegale familieblad *Duinrosia heraut* zes gedichten onder de titel 'Mijmeringen over de nachtzijde des levens'. Het Nederlands Muziek Instituut in Den Haag bewaart handschriften van tenminste vijf verschillende strijkkwartetten van Hanf. Deze zijn vermoedelijk alleen in huiselijke kring doorgespeeld. Het Utrecht String Quartet verzorgt de première van het Strijkkwartet in C uit juli 1934. Viktor Ullmann (1898-1942) vocht in WO I aan het front in Italië, en studeerde compositie bij Arnold Schönberg en Alexander von Zemlinsky. Op 8 september 1942 werd Ullmann gevangen gezet in Theresienstadt. In dit 'modelkamp' componeerde hij ruim twintig werken, waaronder het derde strijkkwartet. Op 16 oktober werd hij op de trein naar Auschwitz gezet, waar hij twee dagen later vermoord werd. Henriëtte Bosmans (1895-1952) componeerde haar strijkkwartet in de zomer van 1927 als een verjaarscadeau voor haar leermeester Willem Pijper. Op 28 januari 1928 ging het in première in de Kleine Zaal van het Concertgebouw. In de oorlog mocht de muziek van Bosmans niet gespeeld worden vanwege haar 'gedeeltelijk Joodsche afstamming'. Zelf mocht ze ook niet meer in het openbaar optreden, met illegale huisconcerten schraapte ze haar inkomsten bij elkaar. Oscar van Hemel (1892-1981) studeerde viool aan het Koninklijk Conservatorium in Antwerpen, maar op de dag dat hij z'n diploma in ontvangst mocht nemen brak de Eerste Wereldoorlog uit. Als militair raakte hij gewond en tijdens het bombardement ontvluchtte hij Antwerpen. Ook Van Hemel nam les bij Willem Pijper. In 1962 ontving hij de Professor van der Leeuwprijs voor zijn vierde strijkkwartet. Het Adagio uit het strijkkwartet op. 11 van Samuel Barber (1910-1981) verwierf wereldfaam in de bewerking die de componist zelf maakte voor strijkorkest. Het kwartet zelf ging tijdens de oorlog in première in de Library of Congress in Washington, uitgevoerd door de Joodse musici van het Budapest Quartet, dat in 1934 Nazi-Duitsland ontvluchtte.

Programma

Bob Hanf	Strijkkwartet in C (1934)
Oscar van Hemel	Strijkkwartet nr. 4 (1953)
Viktor Ullmann	Strijkkwartet nr. 3 (1943)
Henriëtte Bosmans	Strijkkwartet (1927)
Samuel Barber	Strijkkwartet (1935-36)

Utrecht String Quartet: Eeva Koskinen (viool) – Katherine Routley (viool) – Mikhail Zemtsov (altviool) – Sebastian Koloski (cello).

datum	maandag 16 maart 2015
aanvangstijd	20.15 uur
locatie	Bethaniënklooster, Barndesteeg 6B, Amsterdam
prijs	€ 17,50 / € 14,- (CJP/Stadspas/65+)

Reserveren Bethaniënklooster: www.bethanienklooster.nl - of bel de Leo Smit Stichting, 020 422 7001 / secretariaat@leosmit.nl / www.leosmit.org

Noot voor de redactie: Voor meer informatie of beeldmateriaal kunt u kijken op http://www.leosmit.org/leosmitstichting.php?DOC_INST=4 of contact opnemen met Carine Alders, 033-4613186 / 06-14665918, secretariaat@leosmit.nl.